

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 43764
Nom: Contextos de la intervenció familiar
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2170 - Màster Universitari en Benestar Social: Intervenció Familiar	Facultat de Ciències Socials	1	Primer quadrimestre
2279 - Màster Universitari en Benestar Social: Intervenció Familiar	Facultat de Ciències Socials	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2170 - Màster Universitari en Benestar Social: Intervenció Familiar	Intervenció en l'àmbit familiar	OBLIGATÒRIA
2279 - Màster Universitari en Benestar Social: Intervenció Familiar	Intervención en el ámbito familiar	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

LLINARES INSA LUCIA INMACULADA

RESUM

Aquesta assignatura de sis crèdits ECTS forma part de la matèria *Intervenció en l'àmbit familiar*. Hi intervenen dos departaments universitaris: Psicologia Social i Treball Social i Serveis Socials. Pretén mostrar i analitzar la intervenció social familiar en els contextos en què es dona. Aquests contextos s'operativitzen a manera de factors socioculturals protectors i/o de risc que en les famílies denominades famílies multiproblemàtiques són especialment rellevants. Aquestes es caracteritzen, entre uns altres, per estar sotmeses a múltiples elements contextuals que la posen en una situació de vulnerabilitat social; el seu risc augmenta si aquests problemes s'aguditzen per qüestions econòmiques. Els recursos econòmics es tornen, doncs, en el primer eix d'anàlisi de la intervenció familiar. El segon eix d'anàlisi contextual fa referència als seus tòpics i realitats i com influeixen aquests en el funcionament familiar i en el desenvolupament dels seus membres. La família, doncs, com a subsistema i xarxa primària de forta influència per a la persona, funciona com un grup social que estableix relacions amb altres entorns o contextos de major abast. Des de la perspectiva de la complexitat, la família com a xarxa s'inscriu en altres xarxes amb les quals interactuen i estableixen mecanismes d'influència i suport, vàlids per al subjecte i la família. Est és el tercer eix d'anàlisi contextual; en ell el concepte de xarxa passa a ser una eina metodològica per a la intervenció familiar.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No es requereixen coneixements previs.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D'APRENTATGE

-

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi, així com transferint el coneixement a noves situacions.

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Analitzar críticament els canvis socials i el seu impacte en els diferents grups socials, per al disseny de contextos i nous espais d'intervenció eficaç."

Aplicar fonts de documentació científica i professional, considerant l'ús de les noves tecnologies.

Aplicar models, mètodes i tècniques del treball social en la intervenció amb persones, grups, famílies i comunitats, en la resolució de problemes en contextos multidisciplinaris i complexos.

Aprofundir en el coneixement de la complexitat i la diversitat de formes de vida i de vincles en les famílies.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Comprendre les implicacions ètiques de la investigació o de la sistematització de la pràctica.

Conèixer i comprendre, des del mateix àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Conèixer i comprendre, des del propi àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe, gènere i altres eixos de discriminació en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències en el disseny de solucions i resolució de problemes, i c

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Definir eixides professionals i jaciments d'ocupació vinculats amb el treball social amb famílies, menors,

joves i persones que requereixen cures.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Descriure les estratègies de difusió i transferència dels resultats de la investigació i de la sistematització de la pràctica del treball social amb famílies, menors, joves i en l'atenció familiar a persones que requereixen cures.

Desenvolupar la capacitat per a analitzar nous problemes de forma rigorosa i sistemàtica.

Determinar les implicacions ètiques derivades de la intervenció del treball social en l'àmbit familiar, dels menors, joves i en l'atenció familiar a persones que requereixen cures.

Dissenyar i desenvolupar processos d'investigació aplicada i sistematització de la pràctica professional del treball social en l'àmbit familiar, aplicant els mètodes i tècniques d'investigació adequats per a generar coneixement útil en l'àmbit de la inter

Establir la perspectiva de gènere en els processos d'intervenció i investigació en el context del treball social.

Formular projectes d'investigació i/o intervenció des del treball social en l'àmbit familiar, dels menors, joves i en l'atenció familiar a persones que requereixen cures.

Identificar els reptes emergents des del treball social en l'àmbit familiar, dels menors, joves i en l'atenció familiar a persones que requereixen cures.

Identificar les necessitats de la producció de coneixement en la praxi del treball social amb famílies, menors, joves i en l'atenció familiar a persones que requereixen cures.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a donar resposta a les diverses necessitats professionals i socials.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a donar resposta a les diverses necessitats professionals i socials.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Reflexionar, seleccionar i integrar críticament els coneixements teòrics adequats per a la comprensió de les característiques de la realitat concreta en la qual s'intervé amb famílies.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Saber incorporar la perspectiva de gènere en la planificació de les polítiques d'igualtat i antidiscriminatòries i, en les intervencions socials.

Saber orientar en situacions de conflicte i crisi. Fer possible el procés d'identificació de problemes, i reconstrucció subjectiva i col·lectiva de situacions i processos que generen patiment o dificultats significatives a les famílies.

Saber orientar en situacions de conflicte i crisi. Fer possible el procés d'identificació de problemes, i reconstrucció subjectiva i col·lectiva de situacions i processos que generen sofriment o dificultats significatives a les famílies.

Utilitzar les estratègies de difusió i transferència dels resultats de la investigació i de la sistematització de la pràctica del treball social en l'àmbit del treball social amb famílies, menors, joves, així com en l'atenció familiar a persones que requereixen

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La gestió financiera de les famílies: La qüestió econòmica. Els diners familiars en les relacions d'ajuda

El contexte de la intervenció familiar. El concepte de diners. Les competències para la gestió econòmica. Les pràctiques en la gestió econòmica: quan no hi ha diners; la gestió del pressupost familiar; pobresa, diners i relacions familiars; els diners de les treballadores esocials. Prospectives de futur. Temps i diners: la justícia familiar, lealtats i legitimitat.

2. La intervenció social amb famílies basada en l'evidència: Elements psicosocials per a l'anàlisi de la realitat familiar

La intervenció a l'àmbit familiar: l'àmbit familiar com a objecte d'anàlisi de la realitat familiar. La gestió de la vida familiar: el cicle vital de la família, la diversificació de formes de convivència i el desenvolupament dels seus membres. Les dimensions bàsiques de l'anàlisi psicosocial de la família: attachment, cognicions parentals i estils de socialització familiar. Situacions familiars disfuncionals: els mals tractaments. Elements bàsics a l'anàlisi dels mals tractaments: concepte, formes, factors de risc social i conseqüències dels mals tractaments.

3. Els conflictes familiars: Família i xarxes socials

Ressenyes conceptuais sobre la família (breu referència a la família amb problemes). Dificultats relacionals habituals en les famílies multiestresadas. Professionals d'ajuda i la seva interacció amb les famílies FED: sistema de creences. Cibernètica de primer i segon ordre. Etapes en el Treball amb famílies i de la Pràctica sistèmica en general), aproximació a les competències teòriques, des dels diferents paradigmes que han desenvolupat el treball amb famílies (les implicacions de l'pensament postmodern, algunes característiques comunes de les pràctiques postmodernes), PPanorama actual., Eentre dos paradigmes), intervencions en xarxes socials i sistemes més amplis (definició del concepte de xarxa social, mida i significació, xarxes socials personals, intervenció des de la gestió en xarxes).

VOLUM DE TREBALL (HORES)**ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Teoria	46,00
Seminari	7,00
Altres activitats	7,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	30,00
Estudi i treball autònom	25,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	50,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	105,00

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent serà participativa, incloent-hi l'exposició dels temes necessaris per part dels i les professors. S'analitzaran igualment articles i casos pràctics. Es fomentarà el debat i la participació activa dels estudiants, als quals es demanarà una comprensió profunda dels temes. Es realitzaran treballs pràctics individualment i grupal.

La metodologia es concreta en:

- MD1: Classes teòriques lliçó magistral participativa.
- MD2: Discussió d'articles i altres lectures.
- MD3: Resolució de casos pràctics.
- MD4: Debat o discussió dirigida.
- MD5: Grup de treball.

Serà necessària la utilització de l'aula virtual. La direcció d'accés a aquesta plataforma és la següent: <http://moodle.uv.es>

AVALUACIÓ

En l'avaluació d'aquest mòdul es tindran en compte els objectius i els resultats del procés formatiu en l'aprenentatge de continguts.

Aspectes a avaluar i percentatge sobre la nota:

Assistència amb realització d'activitats	10
Participació i actitud positiva amb resolució/realització d'activitats a l'aula	25
Memòria/prova Individual	65
Total	100

L'avaluació constarà de la valoració de conceptes teòrics i pràctics mitjançant una prova individual o memòria i de diferents activitats i/o proves comunicades a l'estudiant durant el curs. S'exigirà l'assistència a les sessions docents amb la realització de les activitats proposades a l'aula o la realització de les activitats que el professor li expliciti als alumnes que no puguin assistir presencialment alguns dies. També es requerirà la participació mitjançant exposicions, valoració de casos pràctics, etc. que entraran en la puntuació de la participació i actitud positiva. En el cas que alguna de les activitats no sigui recuperable o que s'hagi de lliurar en una data determinada per a ser avaluada i computada en la nota de primera convocatòria, se li comunicarà a l'alumne durant el curs.

Per a superar l'assignatura en primera convocatòria, serà necessària el lliurament dels informes i la realització d'activitats que es presenten al llarg del curs com a obligatoris i aconseguir un domini mínim del 50% en la valoració de la/s memòria/s i/o prova individual. El mòdul s'avaluarà, junt als altres indicadors, a través de una memòria/prova individual. Les instruccions per a la realització d'aquesta memòria es presentaran en classe i es penjaran en la plataforma virtual de la UV. Aquesta memòria caldrà lliurar-la en format electrònic.

Si l'alumne no superarà la primera convocatòria, la segona convocatòria es realitzarà i valorarà seguint el format i requisits de la primera convocatòria.

L'obtenció de Matricula d'Honor requereix la realització d'una prova extra dissenyada per a tal efecte.

La qualificació de l'assignatura queda sotmesa al que es disposa en la normativa de qualificacions de la

Universitat de València (ACGUV 12/2004) (http://www.uv.es/graus/normatives/reglament_qualificacions.pdf). Al costat d'això, en aquesta assignatura es tindrà en compte el següent:

- El professor/a comprovarà l'originalitat dels treballs, tenint al seu abast els sistemes electrònics de control de plagi habilitats per la Universitat de València. La constatació del plagi total o parcial serà motiu suficient per a justificar el suspens en l'assignatura, sense perjudici d'altres mesures disciplinàries que puguin prendre's a l'empara de la normativa vigent.

- Si en primera convocatòria hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació i aquest supera els requisits mínims establits, però no s'aconsegueixen aquests requisits en algun dels restants apartats o la suma total no supera el 5, es farà constar SUSPENS i la nota numèrica de l'apartat pel qual no se supera l'assignatura.

o la suma total no supera el 5, es farà constar SUSPENS i la nota numèrica de l'apartat pel qual no se supera l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA

- Fombuena, J. (2012). El sentimiento de justicia en la vida cotidiana, en Fombuena, J. (coord.) . Los instrumentos del Trabajo Social. Elementos para una interpretacion a piacere, Valencia: Nau Llibres, pp.49-69.
- Arranz, E. y Oliva, A. (2010). Desarrollo psicológico en las nuevas estructuras familiares. Madrid: Pirámide
- Boszormenyi-Nagy, I. y Spark, G. (2003). Lealtades familiares. Reciprocidad en terapia familiar intergeneracional . Buenos Aires: amorrtu
- Fernández, I; Morales, J. F. y Molero, F. (coord.) (2011). Psicología de la Intervención Comunitaria. Madrid: Desclée de Bower
- Dabas, E. N. (2001). Redes sociales: niveles de abordaje en la intervención y organización en red. México D.F.: Panorama
- Hombrados, I. (2013). Manual de psicología comunitaria. Madrid: Síntesis
- Rodrigo, M.J; Máiquez, M.L.; Martín, J.C.; Byrne, S. y Rodríguez, B. (2015). Manual práctico de parentalidad positiva. Madrid: Síntesis
- Rozier, M; Poirier, M; Landreville, P.; Laberge, d. (2004). Usages et representations de l'argent chez les personnes itinerants, en Bouilloud, J.P. (coord.). Argents: valeurs et sentiments, Changement social, 8

- Sánchez Capdequi, C. (2004). El dinero y el anhelo de inmortalidad del individuo modern, *Política y sociedad*, 41, (1), 159-182
- Sandel, M.J. (2013). *Lo que el dinero no puede comprar: los límites morales del Mercado*. Barcelona: Debate
- Christakis, N. y Fowler, J.H. (2010). *Conectados. El sorprendente poder de las redes sociales*. Madrid: Taurus. -Martí, A. y Pérez-Cosín, J.V. (2021) *Trabajo Social para tiempos convulsos: el camino hacia la ruptura epistemológica*. Valencia. PUV.
- Turner, L.H. & West, R. (2015). *Handbook of Family Communication*. Los Angeles: SAGE.
- Vangelisti, A.L. (2004). *Handbook of Family Communication*. London: Lawrence Erlbaum Associates.
- Ródenas-Rigla, F; Fombuena-Valero, J; Pérez-Cosín, JV. (eds) (2017). *Bienestar Social: Intervención Familiar*. Valencia: Tirant Humanidades.
- Seikkula, J. y Arnkil, T.E. (2016). *Diálogos terapéuticos en la red social*. Barcelona: Herder.
- Sousa, L., y Eusébio, C. (2007). When multi-problem poor individuals myths meet social services myths. *Journal of Social Work*, 7(2), 217-237. doi: 10.1177/146801730708028 En el caso de producirse un cambio en la bibliografía básica de la asignatura, ésta se indicará en la plataforma virtual de la UV (moodle.uv.es). En este caso, la bibliografía básica será notificada en el momento que se produzca dicho cambio a lo largo del curso.
- Agudelo-Bedoya, M. E., & Estrada-Arango, P. (2012). Constructivismo y construccionismo social: Algunos puntos comunes y algunas divergencias de estas corrientes teóricas. *PROSPECTIVA. Revista de Trabajo Social e Intervención Social*, (17), 353-378.
- Cardona, J. (2012). *La definición del contexto de intervención en el trabajo social de casos*. Tesis doctoral publicada. Universitat de les Illes Balears, España.
- Chadi, M. (2007). *Redes sociales en el Trabajo Social*. Buenos Aires: Editorial Espacio
- Christakis, N. y Fowler, J.H. (2010). *Conectados. El sorprendente poder de las redes sociales*.
- Dabas, E. N. (comp.) (2006). *Viviendo redes: experiencias y estrategias para fortalecer la trama social*. Buenos Aires: Ciccus Ediciones,

- Escudero, V. (2013). Guía práctica para la intervención familiar II. Contextos familiares cronificados o de especial dificultad. Consejería de Familia e Igualdad de Oportunidades. Gerencia de Servicios Sociales. España: Junta de Castilla y León.
- Imber-Black, E. (2000). Familias y sistemas amplios. Buenos Aires: Amorrortu.
- Pakman, M. (1994). Investigación e intervención en grupos familiares: una perspectiva constructivista. En J. M. Delgado, & J. G. Fernández, Métodos y técnicas de investigación en ciencias sociales (págs. 359-378). Madrid: Síntesis.
- Shamai, M. (2005). Personal experience in professional narratives: the role of helpers families in their work with terror victims. *Family Process*, 44(2), 203-215. doi: 10.1111/j.1545-5300.2005.00054.x